

2. Кокун О. М. Забезпечення психологічної стійкості військовослужбовців в умовах бойових дій: метод. посібник. Київ – Одеса : Фенікс, 2022. 128 с.
3. Каліщук С. Базиси реалістичного співвіднесення психолога-консультанта із світом в умовах війни. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2022. № 33 (72). С. 79-86.
4. Ковалів М. В., Іваха В. О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2015. № 813. С. 245-250. URL : <http://science2016.lp.edu.ua/uk/visn-nac-univ-lviv-politeh-ser-urid-nauki2016/diyalnist-organiv-vnutrishnih-sprav-v-umovah>.
5. Ларіонов С. О., Макаренко П. В. Психічні стани людини як предмет емпіричного дослідження у психології. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. № 1. С. 230-234.
6. Теличкін О. О. Особливості психологічної адаптації працівників поліції до умов служби в миротворчій місії ООН: автореф. дис. ... канд. псих. наук: 19.00.01. Харків, 1998. 18 с.

Руслан ДАЙНЕГА

здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
Елеонора СКИБА
професор кафедри психології,
соціології та педагогіки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософських наук, професор

**ЛОГІКА ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ
ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕННОГО НАСИЛЬСТВА**

Практика розслідування кримінальних правопорушень вимагає від виконавця високого рівня підготовки та вміння широкого застосування навичок та знань, що здобуті під час теоретичної складової освіти.

Високий рівень поваги до захисту основних конституційних прав передбачає обізнаність здобувачів вищої освіти у широкому колі знань, що опосередковано впливають на формування концепції захисту прав людини.

Логіка як наукова про форми та методи отримання нового знання на підставі встановлення причинно-наслідкових зв'язків є потужним інструментом допомогти у виконанні професійних обов'язків правоохоронців. Система натурального виводу логіки висловлювань є важливим інструментом для аналізу і структурування інформації, що має велике значення у сфері кримінального права. Вона дозволяє формалізувати логічні міркування, які

використовуються під час розслідування кримінальних справ, оцінки доказів та ухвалення рішень. У цій тезі ми розглянемо основні принципи системи натурального виводу, її складові елементи та практичне застосування в контексті кримінального розслідування правопорушень у сфері запобігання домашньому насильству.

Для підбору аргументованої бази підтвердження факту порушення законодавства з гендерних питань необхідне вдосконалене знання щодо роботи основних принципів системи натурального виводу. Наприклад, під час складання протоколу працівник правоохоронних органів повинен взяти до уваги, що система натурального виводу базується на формальних правилах, які дозволяють отримувати нові висновки з уже відомої інформації, основні принципи якої включають: аксіоми – базові твердження, які приймаються без доведення; правила виводу нового знання – формальні правила, які дозволяють переходити від одних знань та суджень до інших; докази – послідовність висловлювань, що веде до певного висновку, спираючись на аксіоми та правила виводу.

Ці інструменти доказу як форми логічно збалансованого мислення забезпечують чіткість і структурованість логічних міркувань, що є важливим у процесі розслідування будь-яких правопорушень, у тому числі щодо запобігання гендерно зумовленому насильству та боротьбі з проявом домашнього насильства. У практиці кримінального розслідування правопорушень у сфері гендерно зумовленого насильства система натурального виводу може бути використана для реалізації таких кроків:

1. Аналізу доказів – за допомогою логічних висновків слідчі можуть оцінити зв'язок між різними доказами, встановити причинно-наслідкові зв'язки та сформулювати гіпотези щодо подій.
2. Формулювання обвинувачень – вимоги щодо логічної структури допомагають чітко викласти обвинувачення, спираючись на факти і докази, що підтверджують злочинні дії.
3. Розробки стратегій захисту – захисники можуть використовувати натуральний висновок для побудови логічних аргументів на захист своїх клієнтів, спростовуючи висунуті обвинувачення.
4. Розробки стратегій профілактичних бесід щодо запобігання правопорушень у сфері гендерно зумовленого насильства.
5. Оцінки свідчень – система дозволяє логічно перевіряти достовірність свідчень свідків та їх відповідність зібраним доказам.

Проведений аналіз системи натурального виводу логіки висловлювань є потужним інструментом у розслідуванні правопорушень у сфері захисту прав людини, у тому числі правозахисної діяльності у гендерних відносинах. Її застосування дозволяє структурувати докази, формалізувати логічні міркування та забезпечити об'єктивний підхід до оцінки доказів. В умовах високого рівня соціальної відповідальності для працівників поліції важливо впроваджувати комплексні системи знань та умінь для підвищення ефективності розслідувань і забезпечення справедливості під час встановлення правосуддя.

Крім прямого використання цієї системи, є додаткові аспекти застосування системи натурального виводу в кримінальному розслідуванні будь-якого виду порушення прав. Це може бути визначення ймовірності злочинних дій; у такому випадку система натурального виводу може бути використана для оцінки ймовірності скоєння злочину на основі наявних доказів. Використовуючи логічні висновки, слідчі можуть формулювати сценарії, які враховують різні можливості і шанси на їх реалізацію. Набуті знання допомагають у моделюванні ситуацій, адже за допомогою логічних моделей можна реконструювати події, що призвели до злочину. Це дозволяє слідчим виявити ключові моменти, які можуть бути пропущені під час первинного розслідування випадку домашнього насильства. Знання та вміння набуті в процесі підготовки до професійної діяльності сприяють підтримці міждисциплінарної співпраці; у такому разі система натурального виводу може слугувати спільною основою для співпраці між різними експертами (слідчими, психологами, криміналістами), що дозволяє формувати більш обґрунтовані висновки та рішення. Логічно структуровані докази, наведені у формі натурального висновку, можуть бути більш зрозумілими, а отже, і мати більший рівень доказовості для суддів і присяжних. Це сприяє кращому сприйняттю аргументів сторін і, відповідно, справедливому вирішенню справ. На стадії досудового розгляду набуті знання допомагають проводити аналіз альтернативних версій. Система натурального виводу дозволяє слідчим формулювати та перевіряти різні версії подій, що може бути особливо корисно у складних справах з багатьма можливими сценаріями.

Незважаючи на численні переваги, застосування системи натурального виводу у кримінальному розслідуванні стикається з певними викликами, а саме: складність формалізації – не всі аспекти людської поведінки і соціальних взаємодій можуть бути легко формалізовані в логічні моделі. Це може призвести до втрати важливої інформації або спрощення складних ситуацій. Не треба забувати про можливість суб'єктивності оцінок. Хоча система натурального виводу прагне об'єктивності, оцінка доказів і свідчень все ще може бути впливом суб'єктивних факторів, що може спотворити результати. Ефективне використання системи натурального виводу вимагає від представників правозахисних органів певного рівня підготовки у системі знань з логіки.

Отже, для запобігання гендерно зумовленому насильству та боротьби з проявами домашнього насильства система натурального виводу логіки висловлювань має значний потенціал для поліпшення процесу розслідування кримінальних правопорушень. Її використання може привести до більш обґрунтованих висновків, поліпшення якості доказів та загального підвищення ефективності кримінального правосуддя. Проте важливо враховувати виклики та обмеження, пов'язані з її застосуванням, і продовжувати розвивати навички та знання у цій сфері для досягнення максимального позитивного впливу на систему правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Скиба Е. К. Методологія подолання гендерних конфліктів *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. Спец. вип. № 2. С. 174-179.

2. Скиба Е. К. Гендерна дискримінація: інструменти виявлення та протидії в секторі безпеки та оборони: метод. рек. Дніпро : ДДУВС, 2023. 34 с.

Владислав КУКО

здобувач вищої освіти

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Елеонора СКИБА

професор кафедри психології,
соціології та педагогіки

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософських наук, професор

ЗАСОБИ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ У БОРОТЬБІ ЗА ЗАХИСТ ПРАВ ГРОМАДЯН

Філософія нового підходу до професійної діяльності офіцера поліції посприяла формуванню концепції суспільно орієнтованої поліції, що зосереджена на нових вимогах: офіцери поліції та мешканці громади співпрацюють разом над створенням принципово нового підходу до сучасного способу вирішування проблем територіальної спільноти щодо створення безпечного середовища.

Формування логічного мислення у співробітників поліції є важливим аспектом їх сучасної професійної підготовки. Логічне мислення допомагає поліцейським аналізувати ситуації, розпізнавати та уникати когнітивних помилок, а також приймати зважені та ефективні рішення в умовах обмеженого часу та високого стресу. Сучасна ситуація в Україні накладає додаткові вимоги та виклики на механізми розбудови концепції прав людини.

Проблеми полягає в тому, щоб побудувати демократичну Україну європейського зразка має бути не лише обговорення проблеми на різних рівнях у суспільстві, а і необхідно досягти кардинальних змін у правовому полі, де людина, її права та свободи мають стати пріоритетом. Одним із дієвих шляхів досягнення таких змін є інноваційні зміни в роботі офіцерів правоохоронних органів.